

AÇIK MIRAS BEYANI

Biz aşağıda imzası bulunanlar, kabul ediyoruz ki,

- a) *Kamu malı mirası, insanların öğrenme ve yaratıcılık faaliyetlerine katılımını güçlendiren önemli bir kamu yararadır;*
- b) *Kamu malı mirasa erişim, insanların toplum hayatına katılmalarını sağlayan bir araçtır;*
- c) *Kültür ve dil çeşitliliği insanlığın varoluşsal temelini oluşturmaktadır;*
- d) *Dijital teknolojiler mirasa erişimi teşvik etmede önemli bir rol oynamaktadır;*
- e) *Kamu malı mirasın toplumsal faydaları, koleksiyonların dijitalleştirilmesi ve dijital ortamda mirasla bağlantı kurma ve etkileşimde bulunma becerisi gibi ön koşullar olmadan gerçekleştirilemez;*
- f) *Kamu malı olan miras öğelerine erişimi ve yeniden kullanımını sınırlamak için şu anda çeşitli yasal, sözleşmeye dayalı ve teknik yöntemler kullanılmaktadır;*
- g) *Kamu malı mirasın birebir kopyaları (“orijinal olmayan kopyalar”) üzerinde bazen telif hakkı ve bağlantılı haklar verilmekte veya talep edilmektedir;*
- h) *Kamuya ait veya kamu tarafından finanse edilen koleksiyonlarda kamu malı mirasın orijinal olmayan reproduksiyonlarının belirli kullanımları için diğer yasalarda izin veya ücret ödenmesini gerektirebilir;*
- i) *Sözleşmeler veya diğer düzenlemeler kamu malı mirasın orijinal olmayan reproduksiyonlarının kullanımına gereksiz kısıtlamalar getirebilir;*
- j) *Kamu malı mirasın çoğaltılması sonucu ortaya çıkan, orijinal olmayan materyallere dijital hak yönetimi veya teknolojik koruma önlemleri gibi kısıtlamalar gereksiz yere getirilebilmektedir;*
- k) *Kamu malı mirasın dijitalleştirilmesi sırasında erişilebilirlik bazen göz ardı edilmekte ve bunun sonucunda erişilemez formatlar ortaya çıkmakta ve engelli kişiler için diğer temel erişilebilirlik gereklilikleri ihmal edilebilmektedir;*
- l) *Standartlaştırılmış koruma uygulamalarının eksikliği ve üst veri standartlarında tekbiçimlilik olmaması, toplumun dijital mirastan yararlanma imkânını engellemektedir;*

- m) Kamu malı mirasını erişilebilir hale getirmek için gerekli altyapının önemli kaynaklar gerektirdiğinin farkındayız;
- n) Dijital teknolojilere, verilere ve altyapılara asimetrik yatırım ve erişim olduğunun farkındayız. Ayrıca insan ve kurumsal kapasitelerdeki eksiklikler, dijital uçurum ve coğrafi eşitsizliklere katkıda bulunmaktadır;
- o) Bu nedenle, bu engellerin toplumun kültürel yaşama katılma hakkı ile çeliştiğine, mirasa erişimi, ifade özgürlüğünü ve sınır ötesi işbirliğini engellediğine ve kamu malı mirasın topluluk inşa etme, yeni yaratıcılık ve öğrenme potansiyelini azalttığına inanıyoruz;
- p) Dijitalleştirme ve kamu malı mirasa erişimi düzenleyen net ve uyumlu bir uluslararası yasal çerçeve bulunmamaktadır;
- q) Ülkeler arasında telif hakkı yasalarında tutarlılık, denge eksikliği ve sınır ötesi işbirliğinin nasıl yapılacağı konusunda netlik olmayışı, eserleri korumak, dijital olarak depolamak ve bunlara erişim sağlamak için yapılan çabaları olumsuz etkilemektedir;
- r) Ayrıca, açıklık, kültür politikası hedeflerini ilerletir ve kamu malı mirasa erişimin önündeki haksız sosyo-ekonomik engelleri azaltır; daha fazla bağlantıya izin veren, dirençli ve sürdürülebilir toplum yapısını destekler;
- s) Yapay zekâ ve gelecekteki teknolojiler dahil olmak üzere yeni teknolojilerin getirdiği zorlukları ve fırsatları ve kamu malı mirasa erişim ve yeniden kullanım konusunda daha etik ve sorumlu bir yapay zekâ ihtiyacını dikkatle izliyoruz;
- t) Fikri mülkiyet sistemi, mirasa erişimi düzenleyen birçok yasal, kültürel ve teknolojik sistemden biridir;
- u) Uluslararası ve topluluk yönetim çerçeveleri tarafından tanınan haklara, çıkarlara, protokollere, uygulamalara, geleneklere ve göreneklere saygı gösteriyoruz;
- v) Gizliliğin korunmasının ve güçlü veri koruma, veri egemenliği ve kendi kaderini tayin hakkının sağlanmasının önemini kabul ediyoruz;
- w) Bu bildirgenin, dünya çapında kamu malı mirasa daha adil erişim için yapıcı bir kılavuz çerçeve sağlayabileceğine inanıyoruz;

Bu Beyanı kabul ediyoruz:

1. Kamu malı mirasın çoğaltılması (reprödüksiyon) sonucu ortaya çıkan orijinal olmayan materyallerin yeni telif hakkı veya ilgili haklara tabi olmaması gerektiği konusunda hemfikiriz.
2. Telif hakkı veya ilgili haklarla korunan mirasın çoğaltılmasıyla ortaya çıkan, orijinal olmayan materyallerin, bu haklar sona erdiğinde kamu malı haline gelmesi gerektiği konusunda hemfikiriz.
3. Söz konusu lisansın uygulanmasını destekleyecek yasal gerekliliklerin karşılanmaması durumunda, kamu malı mirasa hiçbir açık lisansın uygulanamayacağına inanıyoruz.
4. Yasal ve uygun olduğu durumlarda, kamu malı mirasın tercihen makine tarafından okunabilir standart kamu malı tahsis araçları kullanılarak paylaşılması gerektiği konusunda hemfikiriz.
5. Kaynağın belirtilmesinin önemli olduğunu vurgular ve toplumun, referans kurumlara, yaratıcılara ve topluluklara atıfta bulunma becerisini geliştiren çalışmaları desteklemekteyiz.
6. İfade özgürlüğünün ve yeni bilgi ile yaratıcılığın gelişiminin, kamu malı miras üzerinde devam edebilen manevi haklar gerekçesi ile gereksiz yere sınırlandırılmaması gerektiğine inanıyoruz.”
7. Kamu malı miras materyallerine uygulanan ulusal mevzuattaki yasal kısıtlamaların kaldırılmasını teşvik ediyoruz.
8. Halkın, kamu malı olabilecek materyallerin telif hakkı durumunu netleştirmek için yasal araçların getirilmesini destekliyoruz.
9. Sözleşmelerin kamu malı ile ilgili özgürlükleri geçersiz kılmak için kullanılmaması gerektiğine inanıyoruz.
10. Kamu malı mirasa teknik kısıtlamalar olmaksızın erişim sağlanmasını destekliyoruz.
11. Engelli kişiler için kamu malı mirasın erişilebilir formatlı versiyonlarının oluşturulmasını ve paylaşılmasını destekliyoruz.

12. Koruma ve erişilebilirlikle ilgili engeller dahil olmak üzere yasal ve teknolojik zorlukları etkili ve güvenli bir şekilde ele almak için kültürel miras uzmanlarının becerilerinin geliştirilmesinin önemini vurguluyoruz.
13. Bilgi alışverişi, eğitim ve ekipman paylaşımı gibi karşılıklı kapasite geliştirme ve yardımlaşma dahil olmak üzere açıklığı (açık erişimi) teşvik eden ortaklıkları destekliyoruz.
14. Kamu malı mirasa erişimi gereksiz yere kısıtlamadan, kurumların dijitalleştirme ve koleksiyon yönetimi sürecinde ortaya çıkan meşru ve makul maliyetlerin geri kazanılmasını sağlayan ekonomik modellerin gerekliliğini kabul ediyoruz.
15. Dijital miras ve üstverilerin erişilebilir olmasını sağlamak, yeniden kullanımını artırmak ve küresel işbirliği ağlarını teşvik etmek amacıyla; güçlü koruma ve erişim uygulamaları, protokoller ve standartları kullanan açık ve sürdürülebilir dijital kamu altyapılarının geliştirilmesi ve sürdürülmesi gerektiğine inanıyoruz.
16. Fiziksel ve dijital mirası içeren karar alma süreçlerinde özgür, önceden ve bilgilendirilmiş rıza onayı sağlanabilmesi için, mirasın asıl sahibi olan (kaynak) topluluklarla şeffaf bir şekilde iletişim kurmanın, onlara danışmanın ve onları sürece dahil etmenin gerekliliğini kabul ediyoruz.
17. Özellikle ek yönetim sistemlerinin uygulanabileceği durumlarda, mirası dijitalleştirmemek, erişime izin vermemek veya açık bir şekilde paylaşmamak için meşru nedenler olabileceğini kabul ediyoruz.

Politika yapıcılar ve paydaşları, kamu malı mirasa adil ve açık erişimi teşvik etmek ve bu erişimin önündeki haksız ve adaletsiz engellerin giderilmesi için diyaloga davet ediyoruz.

Tam listeyi görmek için www.openheritagestatement.org/signatories adresini ziyaret edin.